

Банк у Світі

U K R

EXIM

B A N K

Світ у Банку

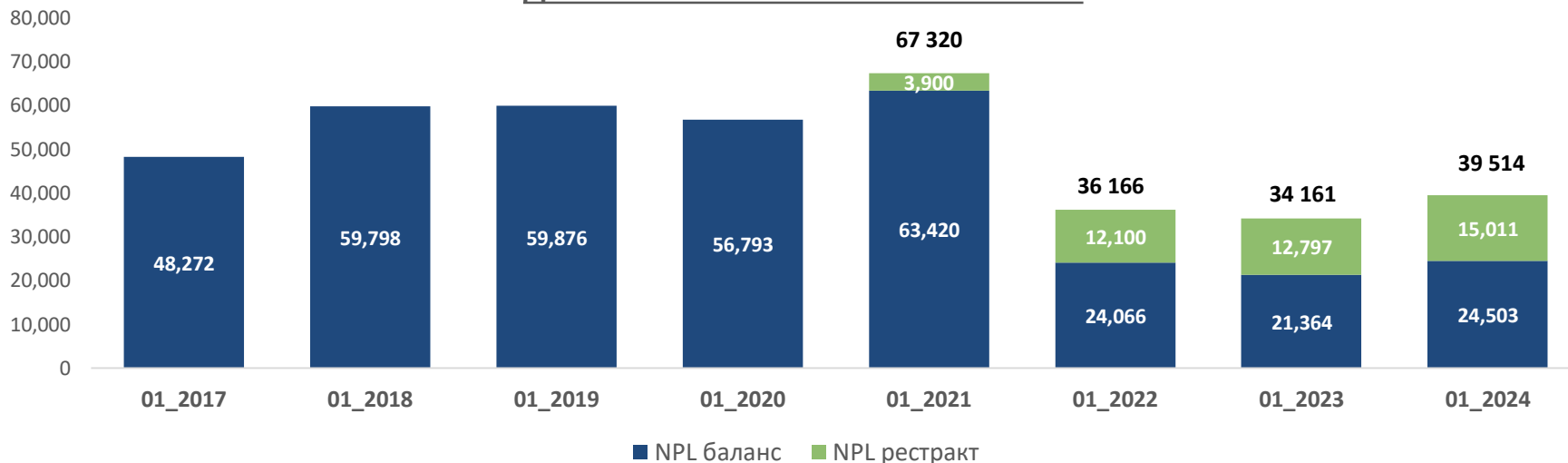
ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПРОСТРОЧЕНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

2024

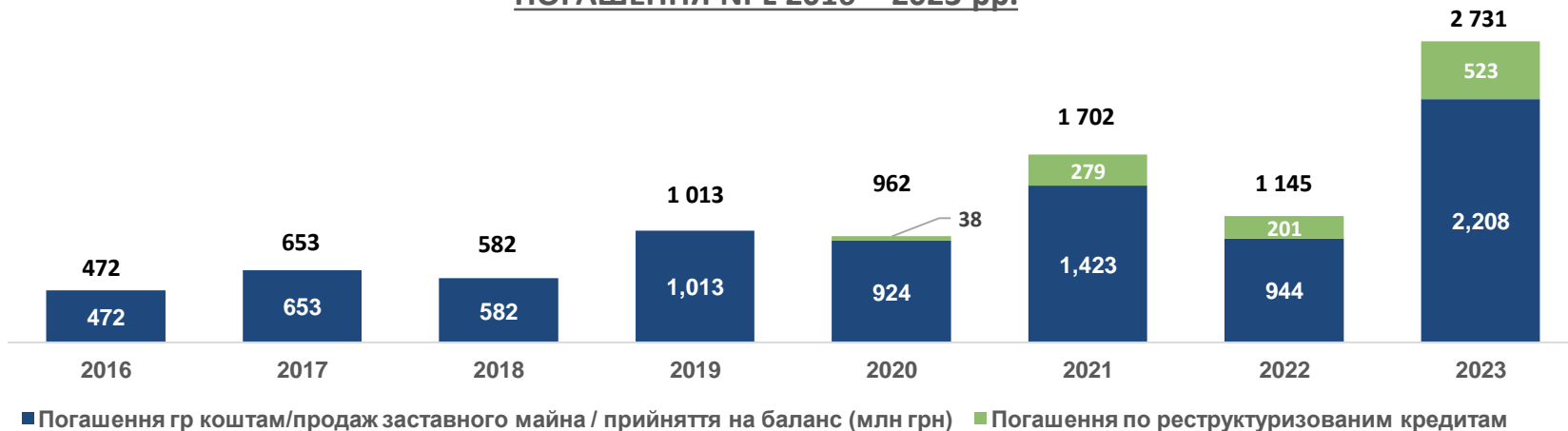
ВАЖЛИВІСТЬ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПРИ РОБОТІ З NPL ПОРФТЕЛЕМ БАНКУ

ДИНАМІКА NPL ПОРТФЕЛЮ 2017-2024

ПОГАШЕННЯ NPL 2016 – 2023 рр.

ІНСТРУМЕНТИ ПОГАШЕННЯ ПРОБЛЕМНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

2016-2023 рр.

Інструмент	2016	2017	2018	2019	Всього 16-19	2020	2021	2022	2023	Всього 20-23	Всього	Приріст
1. Погашення грошовими коштами, в т.ч.:	184	389	309	218	1100	234	457	276	939	1 906	3 006	806
1.1 погашення грошовими коштами (реструктуризація)	0	0	0	0	0	38	279	201	523	1 041	1041	1041
2. Продаж заставного майна/оприбуткування майна на баланс, в т.ч.:	288	248	258	596	1390	728	780	492	1519*	3 519	4 909	2 129
2.1. Продаж заставного майна (банкрутство):	263	98	216	527	1104	467	485	133	1 191	2 276	3 380	1 172
2.3. Продаж заставного майна (виконавче провадження)	25	53	28	29	135	237	142	36	128	543	678	408
2.4. Оприбуткування майна на баланс	0	1	0	0	1	23	140	226	150	539	540	538
3. Продаж стягнутого майна	0	16	16	199	231	0	465	377	273	1 115	1 346	884
Всього	472	653	583	1 013	2721	962	1 702	1 145	2 731	6 540	9 261	3 819
Разом по періодам	2 721				6 540				9 261	2,4 рази		

ПЕРЕВАГИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ

Для боржника	Для кредиторів
Збереження діяльності	Повне погашення заборгованості або значно більше ніж у випадку примусового стягнення
Можливість погасити борг та отримувати прибуток після завершення реструктуризації	Значно менші збитки від списання непогашеного залишку заборгованості
Уникнення солідарної відповідальності керівника у разі відкриття провадження у справі про банкрутство	Зрозумілі строки погашення заборгованості – є графік погашення боргу
Уникнення субсидіарної відповідальності для кінцевих бенефіціарних власників у випадку відкриття провадження у справі про банкрутство	Відсутні витрати на примусове стягнення – судовий збір, витрати на юридичний підрозділ
Можливість залучати нове фінансування, працювати з новими контрагентами	Контроль за збереженням застави та страхування її.

Для країни

Збереження робочих місць

Надходження податків до бюджету

Посилення обороноздатності

ПРОВЕДЕННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ

ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ

УЧАСТНИКИ ПРОЦЕСУ ПРОВЕДЕННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ

БОРЖНИК

Фінансовий підрозділ

МЕДІАТОР

Незалежний фінансовий експерт

Консультант

Арбітражний керуючий

КРЕДИТОР (Банк)

Менеджер

Служби Банку

Колегіальні органи

ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ

порівняно з примусовим стягненням (статистика Банку)

Показник	Класична та фінансова реструктуризація	Санація, досудова санація	Проведення примусового стягнення
% повернення заборгованості	100 %	20%	12%
Збереження діяльності боржника	Так	Так	Ні
Отримання Банком інших доходів	Так	Так	Ні
Витрати Банку на повернення заборгованості	Робота менеджера з реструктуризації	Судовий збір, робота юридичного підрозділу	Судовий збір, виконавчий збір, комісія торгуючих організацій, робота юридичного підрозділу
Час до початку повернення заборгованості	3-6 місяців	9-12 місяців	3-6 років
Ризики затягування повернення заборгованості.	Мінімальні – зовнішні фактори	Суттєві – інші кредитори можуть оскаржувати санацію	Високі – боржник, інші кредитори, зовнішні фактори
Втрати Банку безнадійної заборгованості	0 %	80 %	88 %

- Чим швидше боржник та кредитори дійдуть згоди – тим менші витрати на стягнення.
- Важлива роль – арбітражного керуючого для пошуку компромісу між кредиторами та боржником.
- Об'єктивна та достовірна інформація щодо фінансового стану боржника – запорука пошуку компромісу в розробленні плану погашення боргу.

АНАЛІЗ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Компанія Байрактар
Борг – 100 млн грн
Вартість заставного майна – 80 млн грн
Інші активи - відсутні

Показник	Реструктуризація	Стягнення	Оприбуткування майна на баланс
Сума погашення	100 млн грн	48 млн грн (60 % від вартості майна)	80 млн грн (100 % від вартості майна)
Період повернення заборгованості	10 років	3 роки для ВП, 6 років для банкрутства	1-2 роки
Втрати	Відсутні суттєві	52 млн грн списання КЗ витрати на адвокатську підтримку	20 млн грн списання КЗ Охорона, страхування, інш
Висновок	Реструктуризація є найбільш прийнятним способом врегулювання заборгованості з огляду на економічний ефект для кредитора.		

ВИДИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЙ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Реструктуризація боргу — це одна з форм реорганізації умов погашення боргу, під час якої боржники і кредитори домовляються про відтермінування виплат заборгованості, строк яких вже настав, на нових умовах. Сторони мають переконати одна одну, що спроможності боржника дозволять виконувати нові умови погашення боргу, які будуть прийнятними для кредиторів.

- **«класична реструктуризація»** — зміна істотних умов за попереднім договором з метою пом'якшення вимог до боржника у зв'язку з фінансовими труднощами боржника та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом (зокрема: зміна процентної ставки; часткове прощення боргу; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісій); зміна розміру комісії) шляхом укладання додаткової угоди з боржником.
- **фінансова реструктуризація** заборгованості відповідно до Закону України «Про фінансову реструктуризацію» - зміна істотних умов погашення заборгованості відповідно до Плану фінансової реструктуризації (ПФР), який має бути схвалений зборами кредиторів. Строк для затвердження ПФР – 3-6 місяців. На період погодження ПФР діє мораторій щодо задоволення вимог кредиторів.
- **«стенд стіл»** – це особливий період добровільного погашення заборгованості після виникнення прострочення заборгованості з метою оцінки можливостей боржника та позиції кредитора до проведення реструктуризації або переходу до інших стадій стягнення.
- врегулювання спору щодо погашення заборгованості на стадії **судового провадження** шляхом укладення мирової угоди з встановленням нових умов погашення, які мають підтвердження їх виконання.
- добровільне погашення заборгованості на стадії **виконавчого провадження** – в результаті укладення мирової угоди або розстрочення/відстрочення виконання рішення суду.
- погашення заборгованості в процедурі **санації банкрута** згідно умов затвердженого судом плану санації. Компроміс боржника та кредиторів щодо погашення заборгованості в процедурі банкрутства після визначення ліквідаційної маси банкрута, заставного майна та перспектив погашення вимог кредиторів. Санація може передбачати як відновлення діяльності банкрута з поновленням його операційної діяльності, так і залучення інвестора з можливою передачею йому майна банкрута. Остання практика Верховного суду України говорить, що можливо перейти з ліквідаційної процедури до санації, що дозволяє погасити вимоги кредиторів та зберегти діяльність боржника.
- **реструктуризація заборгованості фізичних осіб перед Банками** – законодавчо встановлений обов'язковий механізм реструктуризації заборгованості фізичних осіб, які мали споживчі кредити для придбання єдиного житла. Носив примусовий характер та досить лояльні умови для боржників і низький рівень погашення для кредиторів.
- **досудова санація** – погашення заборгованості перед кредиторами на стадії до відкриття провадження у справі про банкрутство. Досить складний механізм погодження плану санації кредиторами, який потребує врахування інтересів різної категорії кредиторів.

ФІНАНСОВА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПРОБЛЕМНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

№	Боржник	Дата	Борг на 01.01.24 млн грн	Фактично погашено за час реструктуризації млн грн	Погашено у реструктуризації за 2023 році млн грн
1	Компанія №1	29.06.2021	4 663,5	388,8	289,1
2	Компанія №2	26.08.2020	4 536,0	167,2	57,2
3	Компанія №3	31.01.2024	2 640,1	-	-
4	Компанія №4	29.04.2021	1 592,5	307,3	104,3
5	Компанія №5	25.11.2021	1 443,5	134,8	66,3
6	Компанія №6	06.08.2021	377,8	27,2	0,02
7	Компанія №7	07.10.2022	135,1	39,2	29,6
			15 388,5	1 064,5	558,2

- Реструктуризація заборгованості дозволяє Банку отримати 100% погашення заборгованості (основного боргу), боржнику – зберегти діяльність, робочі місця та здійснювати відрахування податків до бюджету.
- На період розроблення та погодження умов фінансової реструктуризації, згідно з умовами Закону України «Про фінансову реструктуризацію» діє мораторій на задоволення вимог кредиторів, що забезпечує боржника від блокування діяльності та не створює додаткові ризики для погашення перед іншими кредиторами.
- Боржник залучає незалежного експерта, який проводить аналіз діяльності боржника та надає підтвердження:
 1. Впливу зовнішніх факторів на погіршення фінансового стану та відсутність умисних негативних дій керівників та бенефіціарів
 2. Перспективність діяльності боржника, що дозволить скласти фінансовий план діяльності
 3. Доцільність проведення реструктуризації порівняно з іншими способами стягнення заборгованості.
- Застосування фінансової реструктуризації можливе на будь-яких стадіях стягнення заборгованості, окрім процедур банкрутства, та дозволяє адаптуватися до нових умов ведення діяльності.

Варто згадати про цікавий кейс, де Банк вже дійшов у стягненні заборгованості до виконавчого провадження, проте боржник виявив бажання реструктурувати борг та виконувати зобов'язання перед Банком. Паралельно зі змінами до кредитних договорів та договорів забезпечення було укладено мирові угоди як в судових провадженнях так і на стадії виконавчих проваджень.

NEW !!!

Враховуючи рекомендації НБУ, через відсутність можливості довгострокового достовірного планування розвитку бізнесу через невизначеність впливу війни в Україні в довгостроковій перспективі, Банки активно застосовують механізми Stand Still як інструмент короткострокового врегулювання боргу, з перспективою проведення довгострокових реструктуризацій в майбутньому.

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ НА СТАДІЇ БАНКРУСТВА (САНАЦІЯ)

№	Боржник	Кредиторські вимоги (млн грн)	Буде погашено під час санації (млн грн)	% погашення
1	ТОВ "БТ Рязань"	45,8	45,8	100%
2	ІП Ліга	4 200	110	3%
3	ЗАТ "ЗАВОД КОМУНАЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ"	99,8	99,8	100%
4	ПРАТ "Агро-союз"	82	56	68%
5	ЗАТ "Рожищенський птахокомбінат"	14,0	14,0	100%
6	ТОВ «Старленд»	3,3	3,3	100%
		4 444,9	328,9	

Санація в банкрутстві дозволяє оздоровити боржника та погасити вимоги кредиторів, зокрема забезпеченого – на рівні вартості майна. Не завжди санація передбачає повне погашення вимог кредиторів. Як правило, орієнтиром виступає ринкова вартість майна банкрута, яке підлягає реалізації для задоволення вимог кредиторів.

На остаточну суму погашення вимог кожного кредитора також впливає черговість, яка дозволяє оцінити перспективи погашення вимог. Санація є прийнятною альтернативою ліквідаційній процедурі за умови – намірів боржника та компромісу кредиторів, оскільки проведення торгів в ліквідаційній процедурі передбачають уцінку майна банкрута.

!!! NEW

Зміни до Кодексу з процедур банкрутства від 20.03.2023 року (п2 ст. 58) дозволив повторно звертатися до суду з клопотанням щодо введення процедури санації боржника.

Дані зміни дозволяють розпочати процедуру санації для боржників, які знаходяться в ліквідаційній процедурі, проте мають намір та можливості пройти санацію.

Враховуючи такі зміни до КзПБУ вже 2 банкрути скористались цією можливістю – перейшли в процедуру санації з і вже виконують план санації.

Ще 4 заявки перебувають на розгляді в Банку щодо умов Плану санації.

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Кількість проведених реструктуризацій фізичних осіб	Борг до проведення реструктуризації грн	Борг після проведення реструктуризації грн	% зменшення заборгованості після проведення реструктуризації
13	12 206 752	3 905 218	- 68%

Відповідно до ЗУ №1381 обов'язковій реструктуризації підлягали кредити фізичних осіб:

- видані в іноземній валюті
- не мали прострочення заборгованості станом на 01.01.2014р.
- забезпеченням виступає житлова нерухомість, яка є єдиним житлом боржника.

Дана обов'язкова реструктуризація дозволила позичальникам суттєво зменшити загальну суму зобов'язань – на 68 %, проте ця ж сума стала збитками для банків.

Реальний рівень повернення заборгованості по таким кредитам становить – 32 %.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

- Прострочив борг – шукай діалог, а не парасольку !
- Достовірна інформація щодо стану боржника та передумов погіршення його фінансового стану – запорука пошуку компромісу !
- Арбітражний керуючий – це медіатор !

Взаємовигідний договір – це коли обидві сторони незадоволені умовами, але потискають один одному руки.....